

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa L. W. i D. W.
przeciwko Z. S. i W. C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powodów kwotę
2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwani Z. S. oraz W. C. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) 14 czerwca 2019 r. zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 listopada 2017 r. oddalający powództwo przez jego uwzględnienie do kwoty 131 092,08 złotych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Pozwani wskazali, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

Po pierwsze ich zdaniem istotne jest określenie, kiedy ustalone pomiędzy stronami wynagrodzenie w istocie jest wynagrodzeniem ryczałtowym a w związku z tym, czy w sytuacji, kiedy dojdzie do sporządzenia quasi kosztorysu po wykonaniu prac w celu wyjaśnienia konkretnych kwot wynagrodzenia, końcowego rozliczenia po wykonanych pracach oraz w sytuacji płatności a prace etapami, wynagrodzenie ustalone pomiędzy stronami może być wynagrodzeniem ryczałtowym.

Kolejne zagadnienie ma sprowadzać się do rozstrzygnięcia, czy w sytuacji w której powodowie w swych roszczeniach powoływali się na łączącą strony umowę, nie odnosili się do faktu odstąpienia od umowy oraz nie żądali zwrotu przekazanego świadczenia z powołaniem się na odstąpienie od umowy można mówić o tym, że doszło do dorozumianego odstąpienia od umowy.

Trzecie zagadnienie dotyczy tego, czy w razie dorozumianego odstąpienia od umowy w sytuacji w której wykonawca nie wykona jednego elementu lub dorozumianego rozwiązania umowy odnoszącego się jedynie do niewykonania określonych wydzielonych prac dochodzi do odstąpienia od całości umowy lub rozwiązania całej umowy, czy też do odstąpienia lub rozwiązania tej części umowy, którą objęte były niewykonane prace i to ewentualnie wartość tych prac powinna być rozliczona.

Czwarte zagadnienie według pozwanych wiąże się z tym, czy w sytuacji w której nie doszło do prawidłowego wykonania całej umowy i wadliwy zakres prac zgodnie z ustaleniami stron usunął podmiot zewnętrzny częściowo na koszt wykonawcy a częściowo na koszt inwestora dochodzi do odstąpienia przez inwestora od umowy czy też do powierzenia poprawienia lub dalszego wykonania prac innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo wykonawcy.

Poza tym zdaniem pozwanych skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na widoczne naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. przez dokonanie na podstawie opinii biegłego ustaleń faktycznych dotyczących sposobu rozliczeń pomiędzy stronami.

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do opartym na twierdzeniu, iż występuje istotne zagadnienie prawne trzeba zważyć, że orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.;

z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Skarżący nie sprostali tym wymaganiom. Celowo przytoczone obszerne zagadnienia nie mają uniwersalnego charakteru ale są ściśle związane z konkretnymi okolicznościami faktycznymi przedmiotowej sprawy a w przypadku drugiego zagadnienia wręcz odwołują się do zachowań powodów uznanych przez Sąd za wyrażenie woli odstąpienia od umowy. Sprawia to, że ich rozstrzygnięcie ogranicza się tylko do sprawy, której dotyczy skarga kasacyjna.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Pozwani nie wykazali tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podniesiony w tym miejscu zarzut związany z opinią biegłego dotyczył weryfikacji wyliczeń przedstawionych przez pozwanych. Opinia biegłej służyła przede wszystkim ustaleniu wynagrodzenia kosztorysowego czy też odpowiadającego nakładowi pracy oraz innym nakładom przyjmującego zamówienie (art. 628 § 1 k.c.). Jednocześnie

Sąd wyjaśnił, jakie względy przemawiały za przyjęciem, iż strony nie ustaliły wynagrodzenia w formie ryczałtowej.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.